

Selvfølge, at skulde det virkelig blive nødvendigt at forlænge Rigsdagssamlingen for at opnaa en Finanslov eller anden Lov, som i Betydning kan sættes lige med Finansloven eller i alt Fald er af overvejende Betydning, saa bøje vi os for Nødvendigheden. Det er klart nok, men hvad jeg gerne vilde have Lov til at udtale i Dag, er et Ønske, hvilende paa den gensidige Forstaaelse, som jeg tror der er mellem os, et Ønske om, at Rigsdagssamlingen ikke trækker ud over de bekendte 6 Maaneder. — Jeg vender saa tilbage til det ærede Medlems Raisonnement om, at der ikke kunde ventes meget af den forestaaende Rigsdagssamling, og at en af Grundene dertil maatte søges i, at Valgdagen faldt i April. Han udtalte i saa Henseende, at det i Arbejdets Interesse vistnok havde været det forstandigste, om der var sket en Opløsning af Folketinget med Udskrivning af Valg i September eller Juni. Hvad en Opløsning af Rigsdagen angaar, mener jeg, Ministeriets Stilling maa være den, at man ikke gaar til en saadan Opløsning uden at have en aldeles tilstrækkelig Grund dertil. En saadan Grund mente jeg ikke at have alene i Hensynet til de forestaaende Rigsdagsvalg. Jeg er nu meget glad ved, at jeg ikke gik til at udskrive Valg i September Maaned, thi jeg er sikker paa, at saa sent som Høsten er falden i Aar, vilde det have været i allerhøjeste Grad ubekvemt for Landet; men Tanken har heller ikke været fremme for Alvor fra min Side, idet jeg har taget Hensyn til, at en saadan Opløsning vilde være til ikke ringe Hinder for Arbejdet her i Rigsdagen. Det var jo et Ønske, at de store Skattereformforslag skulde fremsættes i samme Skikkelse, hvori Folketinget har vedtaget dem, og dette Ønske vide de Herrer, jeg har rettet mig efter; men hvis Folketinget var blevet opløst, ser jeg ikke rettere, end at jeg saa havde været nødsaget til at fremsætte dem igen i Folketinget til fornyet Behandling, thi man kunde ikke lade dem gaa til Landstinget, saaledes som de vare vedtagne af det gamle Folketing, uden Sikkerhed for, hvorledes det ny Folketing, der dog ganske sikkert vilde indeholde en ikke ringe Fornyeelse, vilde stille sig til disse Reforme. Det vilde derfor være en ikke ringe Afbrydelse i Arbejdet, hvis en saadan Opløsning havde fundet Sted. Saa fremhævede det ærede Medlem som en Grund til denne Samlings særegne Karakter, at Folketingets Medlemmer stode over for Ministeriet i en usikker Stilling, og i Forbindelse dermed lyste han

efter Ministeriets Program. Ja, jeg maa rigtignok sige, at jeg tror ikke, at hvis man vilde se at fjerne en Usikkerhed over for Ministeriet, et Program saa vilde være Midlet dertil, et Program, som snarere betegner de store Forventninger og de store Skuffelser, thi det tror jeg, Erfaringen har lært os hidtil. Jeg for mit eget Vedkommende kan kun sige, at jeg føler mig meget lidt tiltalt ved Udstedelsen af Programmer, og jeg tror, at jeg i saa Henseende er i god Overensstemmelse med Tiden. Der har været en længere Periode, hvor man søgte at fremme sine Interesser, navnlig i de politiske Partier, dels ved Adresser og dels ved Programmer, det vil altsaa sige gennem de store Forlangender og de store Løfter. Men jeg tror rigtignok, mine Herrer, at man er kommen saa vidt nu, at man begynder at forstaa, at denne Vej ikke fører saa langt i Realiteten, men at det, man staar sig bedst ved, er at søge det stille Arbejde uden de store Ord. Jeg har, da jeg havde den Ære at tale som Konseilspræsident i Foraaret til det høje Ting, udtrykkelig anmodet om, at man her i Tinget vilde lade sin Holdning til Ministeriet bestemme af Ministeriets Handlinger. Det var en fin Antydning — det indrømmer jeg — en meget fin Antydning af, at jeg ikke vilde komme med noget Program, men jeg tror alligevel nu at kunne sige, at der fra Ministeriets Side for saa vidt allerede nu foreligger en Handling, som kan være bestemmende for det ærede Tings Holdning til os, og tænker derved navnlig paa dette, at vi have godtgjort, at vi ville fremme Lovarbejdet paa samme Grundlag, som vi modtog det i Arv fra den forrige Regering. Allerede derved maa jo noget af Uvisheden være faldet bort. Jeg indrømmer, at der bliver nogen Usikkerhed tilbage, og den ser jeg mig ikke i Stand til at fjerne. Jeg haaber kun, at den ikke maa sætte for dybe Spor i vort Samarbejde, og i saa Henseende har jeg for Resten for mit eget Vedkommende ikke nogen synderlig Frygt. Om Ministeriets Stilling i det hele taget udtalte jeg ogsaa i Foraaret, at det var at søge at undgaa at stille os paa et ensidigt Standpunkt i Forhold til Rigsdagens Afdelinger, og at vi af al Magt ville stræbe gennem ligelig Forhandling saavel med Folketinget som med Landstinget efter bedste Evne at yde vort Bidrag til Lovarbejdets Fremme. Jeg kalder ikke dette paa nogen Maade et Program. Det er det selvfølgelig ikke. Det er kun et Løfte, og et Løfte, som vi ærlig skulle